

ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Студ. Литвин К.Ю.

Наук. керівник доц. Власюк Т.М.

Київський національний університет технологій та дизайну

Визначальною рисою сучасного періоду розвитку всіх без винятку розвинених країн є зростання в суспільному виробництві ролі науково-технологічних знань та інших результатів творчої діяльності людини. Використання накопичених знань приводить до суттєвих змін у характері діяльності підприємств та організацій, неухильного зростання ролі та значення нематеріальних активів.

Методика і принципи побудови обліку нематеріальних активів є об'єктом пильного вивчення світової економічної науки і практики. Розвитку теорії і практики питань бухгалтерського обліку нематеріальних активів присвячені роботи В.Д. Андрєєва, А.В. Алексєєвої, В.В. Бабича, М.Т. Білухи, С.Ф. Голова й інших.

З точки зору бухгалтерського обліку національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку по різному підходять до визначення нематеріальних активів. Згідно МСБО 38 «Нематеріальні активи» - це ресурси, які підприємство контролює в результаті минулих подій і від яких планує отримати економічні вигоди в майбутньому. МСБО 38 «Нематеріальні активи» вимагає дотримання таких основних ознак нематеріального активу, а саме: ідентифікація; підконтрольність компанії; отримання економічних вигод, відсутність фізичної форми.

Згідно з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» - немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та утримуються підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам. Основними ознаками нематеріального активу є відсутність матеріальної форми, ідентифікація, отримання в майбутньому економічної вигоди і достовірність визначення оцінки активу.

Бухгалтерський облік нематеріальних активів ведеться щодо кожного об'єкта за такими групами: права користування природними ресурсами; права користування майном; права на комерційні позначення; права на об'єкти промислової власності, крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті; авторське право та суміжні з ним права, крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті; інші нематеріальні активи

Планом рахунків для обліку нематеріальних активів передбачені такі рахунки: 12 «Нематеріальні активи» та 19 «Негативний гудвіл».

Невизначеність отримання економічної вигоди за рахунок використання нематеріальних активів і особливість їх моральної амортизації диктує необхідність перегляду вітчизняної методології нарахування амортизації для забезпечення об'єктивності інформації бухгалтерського обліку та фінансової звітності і правильності прийняття рішень щодо використання нематеріальних активів.

Оцінка нематеріальних активів П(С)БО і міжнародною практикою полягає щодо включення витрат на сплату процентів в первинну вартість нематеріальних активів. Зокрема, за міжнародною практикою бухгалтерського обліку в собівартість нематеріальних активів повинні включатися будь-які витрати на підготовку активу до використання за призначенням, які безпосередньо відносяться до нього. Серед вітчизняних науковців досі ведуться дискусії з приводу доцільності такого включення. Тому на часі актуальним залишається питання щодо гармонізації національних стандартів бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів.